

УЛОГА РАДНЕ СНАГЕ У ПОЉОПРИВРЕДНИМ АКТИВНОСТИМА

СРБИЈА ЈОШ УВЕК ИМА ВИШАК ПОЉОПРИВРЕДНИКА

На основу резултата пописа пољопривреде из 2012. године који се односи на радно ангажовање сеоског становништва, главна карактеристика пољопривреде Републике Србије јесте то што сеоска домаћинства доминирају са 99,5 одсто у односу на правна лица и предузетнике. Укупан број ангажованих лица у пољопривреди је нешто испод 1,5 милиона укупног становништва Републике.

То је један од закључака анализе коју су под називом "Радна снага и активности пољопривредних газдинстава" за потребе Министарства пољопривреде и животне средине урадили експерти др Наталија Богданов и др Марија Бабовић, професорке Београдског универзитета. Објављена публикација, по закључку рецензената Милана Пространа и Николе Латинковића, даје изузетно добар приказ кретања радне снаге и активности пољопривредних газдинстава у условима различитих друштвено-политичких и економских система кроз које је Србија пролазила до 1990. године, а посебно од 2000. године, у такозваном транзиционом периоду до 2012. када је **попис пољопривреде** и обављен.

Публикација обилује изузетно ве-

ликим бројем табеларних приказа који сликовито приказују стање и трендове радне снаге у пољопривреди у посматраном периоду. Студија је, по виђењу рецензената, урађена веома систематично, с обиљем података, који ће, како кажу, бити од велике користи носиоцима аграрне политике, посебно развојне политике у пољопривреди, као и истраживачима и науци у целини.

А чињенице, поред већ изнете о броју пољопривредника и сељака, указују на то да у Србији преовлађују газдинства до два, односно пет хектара, око 50 одсто укупног броја, и да се ту ништа није променило ни после либерализације тржишта земљишта. Исто тако, уочљив је и податак да газдинства с више од 50 хектара обрадивих површина не прелазе један одсто пољопривредних поседа. Истовремено она располажу с отприлике једном трећином коришћеног пољопривредног земљишта.

Код нас је често присутна брига о демографском пражњењу села, што јесте чињеница, али становништво Србије, по налазима ове анализе, још увек има снажну везу с пољопривредом и селом што потврђује уочена чињеница да свако четврто

домаћинство у нашој земљи поседује пољопривредно газдинство, а сваки пети становник има сталну или повремену активност у овој делатности.

С обзиром на то да је попис пољопривреде из 2012. године рађен у складу с европским стандардима, уведене су нове величине ангажовања радне снаге у пољопривреди. Једна од њих су годишње радне јединице, које представљају количину рада утрошеног за обављање пољопривредне делатности на газдинству. Њихов укупан број код нас износи 646.283, али кад се прерачунају по газдинству, то је 1,02, док је просечна вредност овог показатеља у земљама чланицама Европске уније 0,82. Једино је Бугарска у нешто горејој ситуацији. Прерачунато на хектар обрадиве површине стање је још горе. Ту нас једино надмашује Црна Гора.

На основу изнетих бројки, али и многих других садржаних у студији, несумњиво је да у Србији у пољопривреди још увек има вишка радне снаге, што је, како је речено, још један податак о ниској конкурентности наших пољопривредних производа.

С. Миловановић